

Az Európai Unió országainak összehasonlítása a fenntarthatósági célok tükrében, kiemelten a gazdasági teljesítmény elemzésére összpontosítva

Fazakas Jolán

Pénzügy mesterképzési szak

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet; Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Belső témavezető: Dr. Gál Veronika Alexandra, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus

Külső témavezető: Dr. György Ottilia, egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Csíkszeredai kar

Az elmúlt évtizedekben a fenntarthatóság egyre nagyobb hangsúlyt kapott a globális gazdaságpolitikai és társadalmi kérdésekben. Mára az Európai Unió gazdasági stratégiáinak és fejlesztéspolitikájának egyik központi elemévé vált. A fenntartható fejlődés megvalósulását olyan nemzetközileg elfogadott keretrendszerek támogatják, mint az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai (Sustainable Development Goals, avagy SDG-k), az Európai Zöld Megállapodás és az ESG (Environmental, Social, and Governance) kritériumrendszer. A fenntarthatósági célok teljesítése országonként eltérő ütemben halad, ezért szükséges az uniós tagállamok összehasonlító elemzése.

A kutatás kvantitatív módszertant alkalmaz, amely az Eurostat által közzétett makrogazdasági mutatók elemzésére épül. Az elemzés középpontjában a gazdasági fenntarthatósággal kapcsolatos SDG-k állnak, különösen az SDG 8 (Tisztességes munka és gazdasági növekedés), SDG 9 (Ipar, innováció és infrastruktúra), SDG 10 (Egyenlőtlenségek csökkentése), valamint az SDG 12 (Fenntartható fogyasztás és termelés) célokhoz kapcsolódó indikátorok. Emellett néhány további releváns indikátor is figyelembevételre kerül az SDG 1 (Szegénység felszámolása), SDG 2 (Élelmezésbiztonság), SDG 4 (Minőségi oktatás) és SDG 7 (Megfizethető és tiszta energia) területeiről, mivel ezek a tényezők közvetetten szintén befolyásolják a gazdasági fenntarthatóságot.

A dolgozat célja, hogy átfogó képet nyújtson arról, hogy az egyes uniós tagállamok milyen mértékben teljesítik a fenntarthatósági célokat gazdasági szempontból. Ennek érdekében a kutatás egy pontozásos értékelési rendszert alkalmaz, amely alapján a tagállamok

teljesítményüket tekintve három fő kategóriába sorolhatók: kiemelkedően jól teljesítő országok, jól teljesítő országok, valamint kevésbé jól teljesítő országok.

Az eredmények alapján az Európai Unió országai között továbbra is jelentős fejlettségbeli különbségek figyelhetők meg. A jól teljesítő országok (mint Svédország, Dánia, Írország, Hollandia, Portugália és Finnország) nemcsak az SDG-mutatók átlagos helyezéseit tekintve állnak az élen, hanem a klaszterelemzésekben is többségükben a kedvezőbb csoportba kerültek. Ezzel szemben a gyengén teljesítő országok (mint Románia, Bulgária, Lettország vagy Szlovákia) alacsonyabb gazdasági és társadalmi mutatókkal rendelkeznek, és több területen visszalépést is mutattak. A közepesen teljesítő országok – például Magyarország, Spanyolország, Olaszország vagy Litvánia – mérsékelt, de többnyire pozitív irányú trendeket mutatnak.

Összességében megállapítható, hogy a gazdasági fejlettség önmagában nem garantálja a fenntarthatósági célok sikeres teljesítését – a társadalmi és intézményi tényezők legalább ennyire meghatározóak. A kialakított rangsor és az országcsoportok szerinti bontás segíti annak megértését, hogy mely tagállamok állnak közelebb a fenntarthatósági célokhoz és hol mutatkoznak még kihívások. A vizsgálat így hozzájárulhat a fenntarthatóság mérésének és értelmezésének további fejlesztéséhez.